

F. t. l. vedr. retsplejeloven og forskellige andre love

de kapitler, der angår sagens parter, dvs. for civile sagers vedkommende kapitel 24 og for straffesagers vedkommende kapitel 66 (jf. lovforslagets § 1, nr. 24 og 30).

I kapitel 3 a foreslås en indledningsbestemmelse, der giver en oversigt over reglerne om aktindsigt (§ 41), en regel om aktindsigt i domskonklusioner (§ 41 a), en regel om aktindsigt i domme og kendelser (§ 41 b) og i skriftlig forelæggelse og procedure mv. (§ 41 c) for enhver. Endvidere foreslås en regel om aktindsigt for personer, der kan påvise en særlig interesse i at få aktindsigt i en sags dokumenter (§ 41 d). Endelig foreslås en regel om fremgangsmåden ved aktindsigt (§ 41 e), en særlig regel om aktindsigt for massemedier (§ 41 f) og en regel om meroffentlighed (§ 41 g).

Forslaget angår ligesom reglerne om aktindsigt i offentlighedsloven og forvaltningsloven udelukkende aktindsigt i form af gennemsyn eller udlevering af kopi af dokumenter. Spørgsmål om udlevering af originaldokumenter afgøres efter reglerne i retsplejelovens § 39 og § 807 d, stk. 1 (jf. også lovforslagets § 1, nr. 14).

Til § 41

Formålet med bestemmelsen er at give en oversigt over reglerne om aktindsigt. Bestemmelsen fastsætter ikke i sig selv regler om aktindsigt, men henviser derimod til de bestemmelser, som indeholder reglerne om aktindsigt i de forskellige situationer.

Til § 41 a

Formålet med bestemmelsen er at sikre offentlighed omkring alle afsagte domme.

Efter de gældende regler kan enhver møde op til domsafsigelsen og dermed påhøre oplæsningen af (i det mindste) dommens konklusion. Bortset fra visse udeblivelsesdomme i civile sager gælder dette uden undtagelse, herunder i sager om ægteskab, forældremyndighed, faderskab, værgemål og prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse eller adoption uden samtykke.

Det foreslås imidlertid at udvide adgangen til at afsige domme uden afholdelse af retsmøde, jf. lovforslagets § 1, nr. 21 og 22.

For at undgå en utilsigtet indskrænkning af offentligheden med hensyn til domme foreslås det derfor, at enhver kan forlange at få adgang til at gennemse en doms konklusion, når anmodning herom fremsættes inden 1 uge efter dommens afsigelse. Reglen gælder, uanset om dommen er afsagt i et retsmøde eller uden

afholdelse af retsmøde, og uanset om der i øvrigt er adgang til aktindsigt i dommen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 41 b

Bestemmelsen angår aktindsigt i domme og kendelser for andre end parter og er udtryk for en væsentlig nydannelse. I modsætning til de gældende regler, hvor aktindsigt for andre end parter er betinget af retlig interesse, foreslås det, at der som udgangspunkt skal være fri adgang til aktindsigt i domme og kendelser.

Stk. 1 fastslår det almindelige udgangspunkt, at enhver kan forlange at få udleveret kopi af domme og kendelser uden at skulle godtgøre en særlig interesse heri. Reglen gælder domme og kendelser både i civile sager og straffesager, og for de civile sagers vedkommende både domssager, skiftesager og fogedsager.

Hvis en dom, der er udarbejdet uden fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a, stk. 2, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 20, ankes, anses den supplerende redegørelse for sagen, som retten efter § 218 a, stk. 3, skal afgive, som et bilag til dommen. Retten til aktindsigt i dommen omfatter dermed også den supplerende redegørelse.

Stk. 2 og 3 modificerer det almindelige udgangspunkt i stk. 1, at enhver har ret til aktindsigt i domme og kendelser. *Stk. 2* undtager sager, dokumenter eller dele af dokumenter fra retten til aktindsigt. *Stk. 3* giver mulighed for efter en konkret vurdering at undtage bestemte oplysninger fra aktindsigt.

Stk. 2, nr. 1 og 2, undtager to grupper af sager fra retten til aktindsigt. Det drejer sig dels om indispositive civile sager, dels om straffesager, der er endeligt afsluttet for mere end 1 år siden.

Nr. 1 omfatter domme og kendelser i civile sager om ægteskab, forældremyndighed, samvær, faderskab, værgemål og prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse eller adoption uden samtykke. Undtagelsen af disse sager er begrundet i, at de i vidt omfang angår parternes rent private forhold, og at oplysninger herom ofte også vil indgå i domme og kendelser. Sagernes følsomme karakter giver sig også udtryk i, at behandling for lukkede døre er obligatorisk for de fleste af dem (domssager om ægteskab, forældremyndighed, faderskab og prøvelse af adoption uden samtykke).

Undtagelsen gælder sager, der behandles efter et af de nævnte særlige kapitler i retsplejeloven eller efter reglen i retsplejelovens § 536 om fogedsager om forældremyndighed og samvær. Fogedsager om forældremyndighed er undtaget, både når der foreligger et